

Mister Motley 18 oktober 2019

Roos van Geffen scheidt een toekomstbeeld

Drijvend op de stroom

Voor Corrosia Theater Expo & Film in Almere-Haven, heeft kunstenaar Roos van Geffen een werk gemaakt dat een beeld scheidt van de stad over dertig jaar. Het werk bestaat uit twee delen; een documentair gedeelte, 'De Verzameling Angsten en verlangens / 10x10 jaar' en een autonoom werk 'Drift'.

Voor het eerste deel heeft ze tienjarigen uitgenodigd om met haar te praten hoe zij die toekomst zien. Kinderen op die leeftijd beginnen hun eigen droom- en fantasiewereld in te ruilen voor een meer concrete verstandhouding met de werkelijkheid. Daardoor zijn ze in staat iets op de realiteit te projecteren waar ze nog niet echt weet van hebben, maar dat gevoelsmatig wel waarachtig is en niet enkel fantasie.

Al langere tijd doet Roos van Geffen onderzoek naar de verlangens en angsten van mensen die ze uitnodigt daarover met haar in gesprek te gaan. Ze doet dat onnadrukkelijk, zonder mensen iets voor te schrijven. Er zijn slechts twee vragen die ze stelt: wat is je diepste verlangen en wat is je grootste angst? Zij is daarbij een niet oordelende luisterende en noterende partner. Ze beschikt inmiddels over een groot archief van stapels papier onder de titel 'De verzameling angsten en verlangens'. Vrijwel altijd gaan de antwoorden over persoonlijke verstandhoudingen met de situatie waarin de wereld verkeert en hoe mensen daar deel van uitmaken. Al naar gelang de urgentie van die situatie en de concrete invloed daarvan op de leefsituatie van mensen variëren de angsten en verlangens van vrij abstract tot bijzonder concreet.

'De Verzameling Angsten en verlangens / 10x10 jaar' in Almere-Haven heeft direct betrekking op de situatie waarin de kinderen verkeren. Ze geven precieze, individuele voorstellingen van hun toekomstbeeld. Opvallend is dat ze veel

nadenken over hoe klimaatveranderingen van invloed zullen zijn op hun leven. Het waterrijke Almere loopt daardoor in hun ogen kans dat het over dertig jaar een verdrongen stad zal zijn. Dat juist de Flevopolder, waar Almere is gebouwd, nog maar zo kort geleden juist op het water is veroverd, maakt dat toekomstbeeld nogal navrant.

Om te achterhalen wat de tienjarigen van de toekomst verwachten, wandelde Roos van Geffen met tien kinderen afzonderlijk door Almere en sprak steeds tweeënhalf uur met ze. Daardoor lukte het om voorbij te gaan aan spontane en oppervlakkige uitspraken die alleen betrekkingen hebben op hun persoonlijke leven. Na verloop van tijd werden steeds meer lagen aangeboord in de beleving van de toekomst en hoe je daar invloed op kunt hebben. In ieder geval bleken de tienjarigen zich extreem bewust van het gevaar dat de mensheid de aarde uitput en vernietigt. Het uitte zich onder meer in het angstige toekomstbeeld dat 'de zon de aarde op zal slokken' of 'dat mensen slachtoffer van een oorlog worden en tot slaaf worden gemaakt' en directer op Almere betrokken 'dat het water zo hoog zal zijn als het Weerwater breed is'.

De zorg voor het klimaat is niet het enige dat bepalend is voor de toekomstverwachting. Daarvoor ligt altijd nog een persoonlijke laag met betrekking tot bijvoorbeeld de gezinssituatie, de relatie tot dierbaren of iemands afkomst of verleden.

Een belangrijke aspect van dit project is dat Roos van Geffen niet met willekeurige mensen sprak. Ze deed een oproep in de krant waarop kinderen reageerden en met wie ze na een eerste kennismaking een afspraak maakte. Niet alleen de tienjarigen waren haar gesprekspartners maar vaak ook de mensen uit hun directe omgeving, bij hun thuis. Iedereen had de vrijheid om te zeggen wat nodig was en juist daardoor werd vrijblijvendheid vermeden.

Dit langdurige, documentaire onderzoek heeft veel materiaal opgeleverd. Onder andere de verzamelde angsten en verlangens

en een serie analoge foto's van de kinderen die opgaan in een op henzelf betrokken situatie. Door de langere opnametijd heeft het een meer beschouwelijk en literair karakter.

Dit vormt het fundament voor het uiteindelijke, autonome werk 'Drift' dat Roos van Geffen maakte. Het bestaat uit een serie van 25 kleurenfoto's van de kinderen, familieleden en andere bewoners van Almere Haven. De portretten toont ze in zeer groot formaat vlak onder het wateroppervlak in de stadgracht. De foto's samen lijken als een zwerm te worden meegevoerd door de stroom. Waar het water veelal een scheidslijn is, vooral ook tussen leven en dood, brengt het ook een verbinding tot stand.

Roos van Geffen heeft experimenten uitgevoerd om na te gaan hoe de fotoportretten door het water worden aangetast. Hoe langer ze in het water liggen hoe meer ze allerlei invloeden ondergaan en langzaam tot een abstract beeld worden.

Het is een beeld dat vanzelfsprekend is.

De foto's kunnen vanaf de brug of vanaf de oever worden bekeken. Her en der zijn als een vooraankondiging in ander stadswater nog enkele losse portretten uit de serie te zien. Iedereen kijkt je direct en onomwonden aan. Het is als met de mensen zelf, we maken onderdeel uit van een gemeenschap, maar zijn ieder voor zich niet representatief voor het collectief. We staan op onszelf, wat de toekomst ook brengt.

Alex de Vries